

De gemeenteraadsverkiezingen: gelijke politieke deelname in zicht?

Aandeel vrouwen op gemeentelijk niveau in Vlaanderen (%) - evolutie

	1988	1994	2000	2006	2012	2018
Vrouwelijke verkozenen voor de gemeente	13,8	20,3	27	33,4	36,1	38,4

Bron: Bewerking op basis van cijfers van [RoSa – politieke participatie in cijfers](#) , [IGVM - aanwezigheid van vrouwen in de Belgische wetgevende en uitvoerende instellingen](#) en www.vlaanderenkiest.be

We zien een duidelijk stijgende trend in het aandeel vrouwelijke verkozenen doorheen de tijd. Maar het aandeel vrouwelijke verkozenen op gemeentelijk niveau is het laagst in vergelijking met het aantal vrouwelijke verkozenen op federaal (42%), Vlaams (44%) en Brussels niveau (40%).

Vrouwelijke verkozenen in Vlaanderen per provincie en op gemeentelijk niveau in 2012 en 2018

Provincie	2012		Totaal
	V	M	
Antwerpen	661 37,6%	1.097 62,4%	1.758 100%
Limburg	364 33,92%	709 66,08%	1.073 100%
Oost-Vlaanderen	558 34,81%	1.045 65,19%	1.603 100%
Vlaams-Brabant	565 36,95%	964 63,05%	1.529 100%
West-Vlaanderen	547 36,61%	947 63,39%	1.494 100%
Totaal	2.695 36,14%	4.762 63,86%	7.457 100%

Bron: Agentschap Binnenlands Bestuur

Provincie	2018		Totaal
	V	M	
Antwerpen	708 40,3%	1.049 59,7%	1.757 100%
Limburg	389 36,91%	665 63,09%	1.054 100%
Oost-Vlaanderen	560 36,36%	980 63,64%	1.540 100%
Vlaams-Brabant	607 39,29%	938 60,71%	1.545 100%
West-Vlaanderen	576 38,35%	926 61,65%	1.502 100%
Totaal	2.840 38,39%	4.558 61,61%	7.398 100%

Bron: Agentschap Binnenlands Bestuur

Op 14 oktober 2018 werden er in de Vlaamse gemeenten 2840 vrouwen verkozen, d.i. 38,4 % van alle verkozen raadsleden of slechts 2,2 procentpunten meer dan in 2012. Een minieme stijging dus. Het aantal verkozen mannen blijft aanzienlijk hoger: 4.558 personen of 61,6% van het totale aantal verkozenen.

De provincie Antwerpen blijft koploper (van 37,6% in 2012 naar 40,3% in 2018) gevolgd door Vlaams-Brabant (van 36,95% in 2012 naar 39,29% in 2018). Ook West-Vlaanderen houdt stand op de derde plaats (van 36,61% in 2012 naar 38,35% in 2018). Oost-Vlaanderen en Limburg wisselen van plaats. Oost-Vlaanderen stond in 2012 nog op de vierde plaats (34,81%) en Limburg op de laatste plaats (33,92%). In 2018 komt Limburg echter op de vierde plaats (36,91%) en sluit Oost-Vlaanderen het rijtje af (36,36%).

Het goede nieuws is dat alle provincies beter scoorden dan in 2012 en hiermee hun trage maar gestage klim naar de 50% verderzetten.

Op 1 januari 2019 fuseren er een aantal Vlaamse gemeentes. Hun inwoners moesten nu al hun stem uitbrengen voor de besturen van die fusiegemeenten (7). De resultaten vinden we terug in de cijfers van de lokale verkiezingen 2018. Voor de fusiegemeenten kunnen de resultaten van 2012 niet vergeleken worden met die van 2018.

Gemeenten met meer dan 50% vrouwelijke verkozenen in 2012 en 2018

Ranking 2012	Gemeente	aantal vrouwen 2012	aantal verkozenen 2012	Pct vrouwen 2012
1	Kortenberg	15	25	60,00%
2	Kapellen	17	29	58,62%
3	Ingelmunster	12	21	57,14%
4	Overpelt	13	23	56,52%
5	Leuven	25	45	55,56%
6	Antwerpen	29	55	52,73%
7	Wachtebeke	10	19	52,63%
8	Bierbeek	11	21	52,38%
9	Ardoorie	11	21	52,38%
10	Boortmeerbeek	11	21	52,38%
11	Herselt	12	23	52,17%
12	Opwijk	12	23	52,17%
13	Haaltert	13	25	52,00%
14	Mortsel	15	29	51,72%
15	Geel	17	33	51,52%

Bron: bewerking Vrouwenraad op basis van de gegevens van het Agentschap Binnenlands Bestuur

Ranking 2018	Gemeente	aantal vrouwen 2018	aantal verkozenen 2018	pct vrouwen 2018	Vershil 2018 vs 2012
1	Leuven	27	47	57,45%	4,76%
2	Bierbeek	12	21	57,14%	14,29%
3	De Pinte	12	21	57,14%	8,00%
4	Schildde	14	25	56,00%	18,52%
5	Mesen	5	9	55,56%	26,98%
6	Zedelgem	15	27	55,56%	-3,45%
7	Kapellen	16	29	55,17%	9,09%
8	Horebeke	6	11	54,55%	0,25%
9	Ardoorie	10	19	52,63%	5,26%
10	Lintier	10	19	52,63%	15,79%
11	Lint	10	19	52,63%	21,05%
12	Wellen	10	19	52,63%	4,76%
13	Kampenhout	11	21	52,38%	14,29%
14	Grobbendonk	11	21	52,38%	19,05%
15	Hulshout	11	21	52,38%	4,35%
16	Lubbeek	12	23	52,17%	17,39%
17	Oud-Turnhout	12	23	52,17%	17,39%
18	Kraainem	12	23	52,17%	12,00%
19	Kalmthout	13	25	52,00%	-8,15%
20	Kortenberg	14	27	51,85%	14,81%
21	Scherpenheuvel-Zichem	14	27	51,85%	10,34%
22	Brecht	15	29	51,72%	19,35%
23	Menen	16	31	51,61%	-1,82%
24	Antwerpen	28	55	50,91%	2,00%

Bron: bewerking Vrouwenraad op basis van de gegevens van het Agentschap Binnenlands Bestuur

Het aantal gemeenten met meer dan 50% vrouwelijke verkozenen is gestegen van 15 op 308 gemeenten (4,9%) in 2012 naar 24 op 300 gemeenten (8%) in 2018. In percentages uitgedrukt zien we dus bijna een verdubbeling.

Leuven springt van de 5de plaats in 2012 naar de 1ste plaats in 2018 (57,5%). Kapellen moet zijn 2de plaats afstaan aan Bierbeek (57,1%) en De Pinte (57,1%), terwijl Ingelmunster niet meer voorkomt in het lijstje van de gemeenten met meer dan 50% vrouwelijke verkozenen in 2018.

De top 10 van de gemeenten met het minst aantal vrouwelijke verkozenen in 2012 en 2018

Gemeente	aantal vrouwen 2012	aantal verkozenen 2012	Pct vrouwen 2012
Pepingen	2	15	13,33%
Heuvelland	3	19	15,79%
Nieuwerkerken	3	17	17,65%
Bever	2	11	18,18%
Zele	5	27	18,52%
Hoeilaart	4	21	19,05%
Steenokkerzeel	4	21	19,05%
Voeren	3	15	20,00%
Sint-Amands	4	19	21,05%
Gavere	5	23	21,74%

Bron: bewerking Vrouwenraad op basis van de gegevens van het Agentschap Binnenlands Bestuur

meente	aantal vrouwen 2018	aantal verkozenen 2018	pct vrouwen 2018
Zelzate	3	23	13,04%
Bever	2	11	18,18%
Asse	6	31	19,35%
Langemark-Poelkapelle	4	19	21,05%
Zele	6	27	22,22%
Zonhoven	6	27	22,22%
Turnhout	8	35	22,86%
Kaprijke	4	17	23,53%
Maarkedal	4	17	23,53%
Sint-Laureins	4	17	23,53%

Bron: bewerking Vrouwenraad op basis van de gegevens van het Agentschap Binnenlands Bestuur

Wanneer we de gemeentes met het minste aantal verkozen vrouwen bekijken, merken we op dat het laagste cijfer in 2018 weliswaar lichtjes maar toch nog verder gedaald is: van 13,33% in 2012 naar 13,04%. Het goede nieuws is dat de beste leerling van de slechtste klas een beter cijfer behaalt in 2018 dan in 2012. Een trage klim van 21,74% naar 23,53%.

Vrouwelijke burgemeesters

In afwachting van de officiële cijfers na de eedaflegging in januari 2019 maakte Pinakes, de officiële overheidsdatabank, reeds een informele burgemeesterslijst bekend en berekende het aantal vrouwelijke burgemeesters.

In 2018 is 15% van alle burgemeesters een vrouw (40/272) en 85% een man (232/272). Opvallend is dat de helft van hen nieuw verkozen is. Wanneer we de genderverdeling enkel bij nieuw verkozen burgemeesters bekijken, scoren vrouwen iets beter: 24% (of 20/83) is een vrouw, 76% (of 63/83) een man.

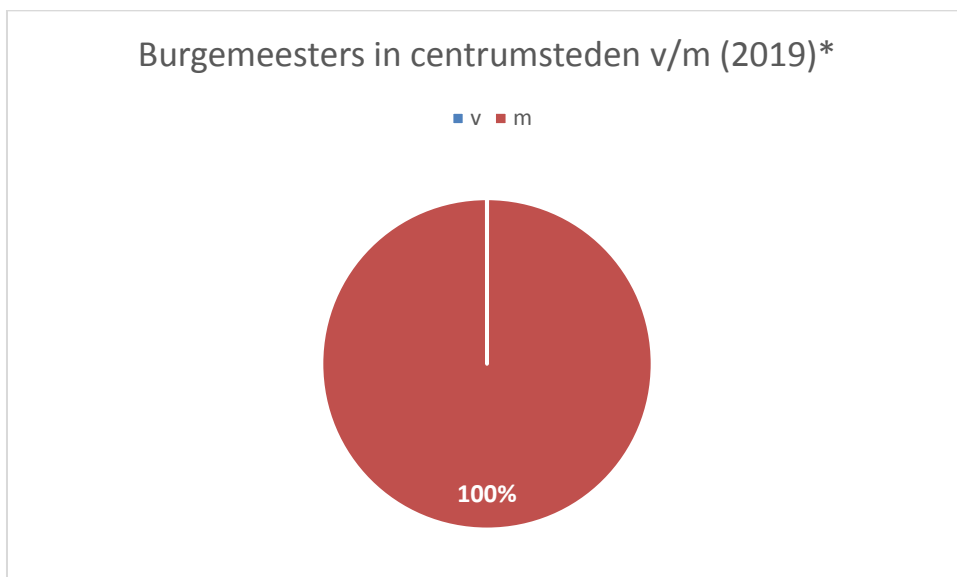
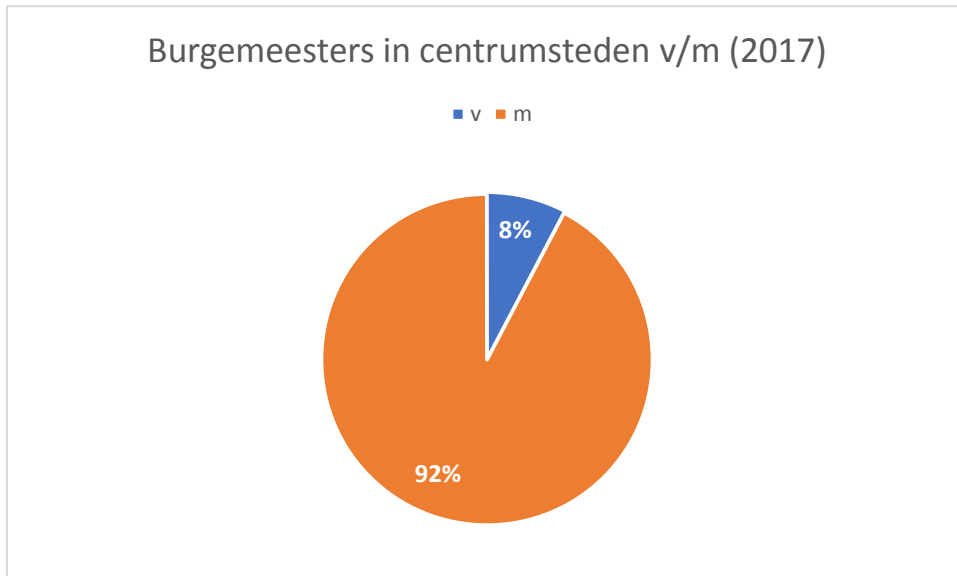
Aandeel vrouwelijke burgemeesters op gemeentelijk niveau in Vlaanderen (%)

	1988	1994	2000	2006	2012	2018
burgemeesters	3,9	4,9	7,5	9,4	12,7	15

Bron: bewerking Vrouwenraad op basis van de gegevens van [RoSa – politieke participatie in cijfers](#) en [IGVM - aanwezigheid van vrouwen in de Belgische wetgevende en uitvoerende instellingen](#) en Pinakes.

Op basis van de voorlopige cijfers van Pinakes kunnen we stellen dat er ook hier sprake is van een gestage groei. Maar de stelling blijft dat de deelname van vrouwen afneemt naarmate men hoger klimt in de lokale politieke hiërarchie.

Aantal burgemeesters in de centrumsteden

*voorlopige cijfers

Wanneer we inzoomen op het aantal vrouwelijke burgemeesters in de 13 centrumsteden, dan telden we in de vorige lokale legislatuur 1 vrouw (7,6%). In 2019 ziet het er naar uit dat we het in de centrumsteden het alvast zonder een vrouwelijke burgemeester moeten stellen.

De provincieraadsverkiezingen: gelijke politieke deelname al meer in zicht?

Aandeel vrouwen op provinciaal niveau in Vlaanderen (%) - evolutie

	1988	1994	2000	2006	2012	2018
Vrouwelijke provinciale verkozenen	15,2	22,6	29,3	36,6	41,6	40,57

Bron: bewerking Vrouwenraad op basis van de gegevens van [RoSa – politieke participatie in cijfers](#) en [IGVM - aanwezigheid van vrouwen in de Belgische wetgevende en uitvoerende instellingen](#) en Agentschap Binnenlandse Bestuur

op provinciaal niveau (40,6%) scoren de vrouwen beter dan op gemeentelijk niveau (38,4%). Maar van vooruitgang kunnen we helaas niet spreken aangezien we een daling noteren tegenover 2012 (van 41,6% naar 40,57%).

Vrouwelijke verkozenen per provincie in 2012 en 2018 (%)

Provincie	2012			2018		
	V	M	Totaal	V	M	Totaal
Antwerpen	30	42	72	16	20	36
	41,67%	58,33%	100%	44,44%	55,56%	100%
Limburg	22	41	63	8	23	31
	34,92%	65,08%	100%	25,81%	74,19%	100%
Oost-Vlaanderen	33	39	72	18	18	36
	45,83%	54,17%	100%	50,00%	50,00%	100%
Vlaams-Brabant	34	38	72	19	17	36
	47,22%	52,78%	100%	52,78%	47,22%	100%
West-Vlaanderen	27	45	72	10	26	36
	37,50%	62,50%	100%	27,78%	72,22%	100%
Totaal	146	205	351	71	104	175
	41,60%	58,40%	100%	40,57%	59,43%	100%

Bron: Agentschap Binnenlands Bestuur

Vlaams-Brabant blijft duidelijk koploper (van 47,22% in 2012 naar 52,78% in 2018), gevolgd door Oost-Vlaanderen (van 45,83% in 2012 naar 50% in 2018) met een volmaakt evenwicht van 50/50. Antwerpen blijft op de derde plaats (van 41,67% in 2012 naar 44,44% in 2018). West-Vlaanderen

(van 37,50% in 2012 naar 27,78% in 2018) en Limburg (van 34,92% in 2012 naar 25,81% in 2018) zakken helaas in 2018 onder de 30%, waardoor de kritische massa van 33% in deze provincies is opgeheven. Bovendien wordt hierdoor de winst van de drie koplopers omgebogen naar een dalend gemiddelde voor het totaal aantal provinciale verkozenen.